

Sygn. akt VIII U 2498/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy J. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania J. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 20 października 2014 r. **nr** (...)

z dnia 13 marca 2015 r. **nr** (...)

oddala odwołania.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt VIII U 2498/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 października 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 9 września 2014r. w sprawie VIII U 176/12, ponownie ustalił odwołującemu wysokość emerytury poczynając od dnia 1 września 2008r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie J. R. z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania przez niego ubezpieczeniu społecznemu, przyjmując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości wskazanej w powyższym wyroku, tj. 138,68%. Na wysokość emerytury ZUS uznał za udowodnione 35 lat i 1 miesiąc okresów składkowych oraz 1 rok i 4 miesiące okresów nieskładkowych.

W punkcie I.2. decyzji dokonano wypłaty wyrównania za okres od 1 lutego 2012r. do 31 października 2014r. wraz ze świadczeniem za listopad, po odliczeniu zaliczki na podatek, składki na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 6.691,01 zł.

Decyzją 14 listopada 2014r. uchylono decyzję z 20 października 2014r w punkcie I pkt 1-2 podając prawidłowe rozliczenie.

Organ rentowy dokonał wypłaty wyrównania emerytury odwołującego za okres od 1 września 2008r. do 31 stycznia 2012r. w kwocie określonej w wyroku, tj. netto 2.469,25 zł oraz kolejnego wyrównania za okres od 1 lutego 2012r. do miesiąca wydania zaskarżonej decyzji, czyli do dnia 31 października 2012r., w kwocie brutto 2.659,95 wraz ze świadczeniem za listopad 2014r. w kwocie 2.511,22 zł. Łączna kwota brutto świadczenia przekazanego ubezpieczonemu na mocy zaskarżonej decyzji wyniosła 5.171,17 zł. ZUS wyliczył od tej sumy zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych w kwocie 484,00 zł i łączną składkę na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 465,41 zł. W efekcie, po zliczeniu wyrównania netto określonego przez Sąd w kwocie 2.469,25 zł i świadczenia z wyrównaniem po odliczeniach podatku i składek na ubezpieczenie zdrowotne, tj. kwoty 4.221,78 zł, ubezpieczonemu przekazano do wypłaty 6.691,01 zł.

Kolejną decyzją z dnia 13 marca 2015r. organ rentowy dokonał waloryzacji emerytury ubezpieczonego za rok 2015. W uzasadnieniu ZUS podniósł, że waloryzacji dokonał zgodnie z regułami określonymi w ustawie i przy zastosowaniu obowiązujących wskaźników waloryzacji.

W odwołaniach od tych decyzji ubezpieczony wniósł o stwierdzenie ich nieważności, bądź ich uchylenie i przekazanie do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. W treści odwołań zarzucił szereg naruszeń prawa materialnego, bez wskazania konkretnych przepisów a także szereg uchybień procedury administracyjnej. Ubezpieczony w odwołaniach nie przedstawił z jakimi elementami poszczególnych decyzji ZUS się nie zgadza, nie przedstawił też swojego sposobu wyliczenia świadczenia, a ograniczył się do wniesienia o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu emerytur i rent, celem ustalenia prawidłowego sposobu wyliczenia wysokości emerytury i przeprowadzenia jej waloryzacji.

W odpowiedziach na powyższe odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Nadto organ rentowy wskazał szczegółowo sposób wyliczenia wysokości emerytury odwołującego przyjęty w obu zaskarżonych decyzjach.

Sąd ustalił, co następuje :

Sąd Okręgowy w Gliwicach w wyroku z dnia 9 września 2014r., w sprawie VIII U 176/12, w punkcie pierwszym zmienił częściowo zaskarżone decyzje z dnia 5 grudnia 2011r. i 12 stycznia 2012r. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu J. R. prawo do emerytury obliczonej na podstawie wynagrodzeń z 20 lat kalendarzowych: 1969-1972, 1978-1988, 1992-1996 ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru wynoszącym 138,68% oraz przyznał mu prawo do wypłaty wyrównania z tego tytułu w kwocie 2.469,25 zł netto. Równocześnie w pozostałym zakresie, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd, w punkcie drugim, oddalił odwołania od tych decyzji jak również od decyzji z dnia 12 marca 2013r. i 12 marca 2014r., którymi dokonano waloryzacji emerytury ubezpieczonego za lata 2013 i 2014. Wskazana w sentencji wartość wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury została ustalona na podstawie wyliczeń biegłego z zakresu emerytur i rent dokonanych w opiniach przeprowadzonych w tym postępowaniu.

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2016r. w sprawie III AUa 47/15 Sąd Apelacyjny w Katowicach w punkcie pierwszym oddalił apelację J. R. od powyższego wyroku Sądu Okręgowego. W punkcie drugim Sąd Apelacyjny przekazał organowi rentowemu do rozpoznania wnioski ubezpieczonego z dnia 26 marca 2013r. o obliczenie podstawy wymiaru emerytury z 20 lat kalendarzowych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu z uwzględnieniem zarobków za lata: 1970-72, 1974, 1978-88, 1992-96. Wniosek ten został załatwiony decyzją (...) Oddział w Z. z dnia 17 marca 2016r., od której J. R. wniósł odwołanie, które obecnie jest przedmiotem rozpoznania w sprawie VIII U 848/16.

Wykonując prawomocny wyrok 9 września 2014r., w sprawie VIII U 176/12 (...) Oddział w Z. wydał zaskarżoną decyzję z dnia 20 października 2014r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, z uwzględnieniem zarobków wskazanych w wyroku i przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia w wysokości ustalonej przez

Sąd, tj. 138,68%. Następnie podstawę wymiaru emerytury obliczono przez pomnożenie powyższego wskaźnika przez kwotę bazową w wysokości 2.275,37 zł, co doprowadziło do ustalenia podstawy wymiaru na poziomie 3.155,48 zł. Do ustalenia wysokości emerytury ZUS uwzględnił również 35 lat i 1 miesiąc (421 miesięcy) okresów składkowych oraz 1 rok i 4 miesiące (16 miesięcy) okresów nieskładkowych. Ostateczną wysokość świadczenia wyliczono poprzez wyliczenie 24% kwoty bazowej – tzw. części socjalnej świadczenia - $24\% \times 2.275,37\text{zł} = 546,09\text{zł}$, pomnożenie okresów składkowych przez kwotę bazową - $(421 \times 1,3\%) / :12 \times 3.155,48 = 1.439,21\text{zł}$, pomnożenie okresów nieskładkowych przez kwotę bazową - $(16 \times 0,7\%) / :12 \times 3.155,48 = 29,35\text{zł}$ i zsumowanie uzyskanych kwot do łącznej wysokości 2.014,65 zł. dalej organ rentowy przeprowadził kolejne waloryzacje świadczenia za lata od 2009 do 2014, co w rezultacie dało kwotę świadczenia na poziomie 2.511,22 zł brutto. Od kwoty tej ZUS naliczył miesięczną zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych w kwocie 211,00 zł i łączną składkę na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 226,01 zł. Po dokonaniu powyższych odliczeń emerytura ubezpieczonego, od 1 grudnia 2014r. wyniosła miesięcznie do wypłaty 2.074,21 zł.

Organ rentowy decyzją tą dokonał też wypłaty wyrównania wysokości emerytury odwołującego za okres od 1 września 2008r. do 31 stycznia 2012r. w kwocie określonej w wyroku, tj. netto 2.469,25 zł. Dodatkowo ZUS wyliczył też kolejne wyrównanie za okres od końca daty wyrównania, tj. od 1 lutego 2012r. do miesiąca wydania zaskarżonej decyzji, czyli do dnia 31 października 2012r., w kwocie brutto 2.659,95 wraz ze świadczeniem należnym za listopad 2014r. w kwocie 2.511,22 zł. Łączna kwota świadczenia brutto przyznanego ubezpieczonemu na mocy zaskarżonej decyzji wyniosła 5.171,17 zł. ZUS odliczył też od tej sumy zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych w kwocie 484,00 zł i łączną składkę na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 465,41 zł. W efekcie, po zliczeniu wyrównania netto określonego przez Sąd w kwocie 2.469,25 zł i świadczenia z wyrównaniem po odliczeniach podatku i składek na ubezpieczenie zdrowotne, tj. kwoty 4.221,78 zł, ubezpieczonemu przekazano do wypłaty 6.691,01 zł.

J. R. w odwołaniu od powyższej decyzji, zakwestionował wyliczenia ZUS, nie precyzując co zarzuca, z jakimi elementami decyzji ZUS się nie zgadza, nie przedstawił też swojego sposobu wyliczenia świadczenia. Wezwany w toku procesu do skonkretyzowania zarzutów odnośnie sposobu wyliczenia wysokości emerytury, w piśmie procesowym z dnia 23 sierpnia 2013r. wskazał, że domaga się uwzględnienia na wysokość świadczenia, wynagrodzenia za okres od 1 lipca 1992r. do 31 sierpnia 1996r. z tytułu zatrudnienia w K. Rejonowej Państwowej Straży Pożarnej w G., z uwzględnieniem dodatkowo części uposażenia, która w jego ocenie nie została mu bezpodstawnie wypłacona.

Kolejną decyzją z dnia 13 marca 2015r., wydaną w toku procesu, (...) Oddział w Z. dokonał waloryzacji emerytury ubezpieczonego za rok 2015. W szczególności pomnożona została kwoty emerytury ustalonej na dzień 28 lutego 2015r. przez wskaźnik waloryzacji – 100,68 % tj. $2.511,22\text{zł} \times 100,68\% = 2.528,30\text{zł}$ brutto. Z uwagi na fakt, iż wyliczone w ten sposób zwiększenie świadczenia okazało się niższe niż 36 zł, wobec tego wysokość zwaloryzowanej emerytury została ustalona przez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego na dzień 28 lutego 2015r. tj. 2.511,22 zł kwoty waloryzacji 36 zł. Zatem emerytura od 1 marca 2015r. wynosi brutto 2.547,22 zł. W wyniku powyższego od 1 marca 2010r. emerytura, po potrąceniu zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 2.102,97 zł netto.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. R. zarzucił zaniżenie wysokości emerytury, ale także nie sprecyzował zarzutów.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, a także akt sprawy VIII U 3716/08 i sprawy VIII U 176/12.

Zebrany materiał dowodowy Sąd ocenił jako kompletny i wzajemnie się uzupełniający, a przez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania ubezpieczonego nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 15 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016, poz. 887) podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Z kolei jak stanowi ust. 2a tego przepisu jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Natomiast w myśl ust. 6 na wniosek ubezpieczonego, podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak wskazuje materiał dowodowy wariantem dla ubezpieczonego najkorzystniejszym jest obliczenie świadczenia w oparciu o art. 15 ust. 6 tj. z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia jak to uczynił organ rentowy.

Ubezpieczony nie kwestionował powyższego, ale domagał się uwzględnienia w tym wariancie jego uposażenia z okresu służby w K. Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w G., w wysokości faktycznie wypłaconej, powiększonej o elementy uposażenia, które jego zdaniem są mu należne, a dotychczas nie zostały wypłacone.

Odnosząc się do zarzutów odwołującego, należy w pierwszej kolejności wskazać, że pierwszą z zaskarżonych decyzji organ rentowy dokonał przeliczenia emerytury ubezpieczonego, w sposób określony w wyroku z dnia 9 września 2014r., w sprawie VIII U 176/12. W szczególności ZUS przy wyliczeniach uwzględnił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia określony wprost w sentencji tego wyroku, jak również kwotę bazową aktualną w dacie od której przedmiotowego przeliczenia dokonano. ZUS uwzględnił też prawidłową liczbę okresów składkowych i nieskładkowych oraz dokonał właściwego naliczenia zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Ponadto organ rentowy prawidłowo wyliczył wyrównanie wysokości świadczenia dla ubezpieczonego. Z kolei odwołujący zasadniczo nie zakwestionował konkretnych elementów składowych stanowiących podstawę wyliczenia emerytury, czy też sposobu obliczenia jej wyrównania, a jedynie tak jak w postępowaniu w sprawie VIII U 176/12, domagał się uwzględnienia za okres od 1 lipca 1992r. do

31 sierpnia 1996r., kiedy to był zatrudniony w K. Rejonowej Państwowej Straży Pożarnej w G., dodatkowo części uposażenia, która w jego ocenie została mu bezpodstawnie nie wypłacona.

Odnosząc się zatem do tego zarzutu odwołującego należy podkreślić, że wbrew temu, czego się domaga, zgodnie z obowiązującymi przepisami, nie ma możliwości uwzględnienia w wysokości podstawy wymiaru emerytury wynagrodzenia, które wprawdzie się należy, jednak faktycznie nie zostało wypłacone. Zgodnie bowiem z cytowanym wyżej przepisem art. 15 podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Z przyjętej w art. 18 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 963 ze zm.) ogólnej zasady wynika, że pod pojęciem podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, rozumiany jest przychód. Z kolei definicja przychodu została określona w art. 4, pkt 9 tej ustawy, zgodnie z którym przychody na gruncie ubezpieczeń społecznych należy rozumieć, jako przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy.

Jak stanowi art. 12, ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym dla osób fizycznych (Dz. U. z 2012r. poz. 361 ze zm.) za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Z przepisów powyższych wynika zatem, że do obliczenia podstawy wymiaru emerytury można uwzględnić jedynie kwoty faktycznie wypłaconych uposażeń, a nie jak tego się domaga odwołujący również kwoty należne, ale dotychczas niewypłacone.

Odnosząc się z kolei do zaskarżonej decyzji waloryzacyjnej z dnia 13 marca 2015r. Sąd orzekający podkreśla, że przedmiotem postępowania z odwołań od decyzji waloryzacyjnych może być wyłącznie prawidłowość waloryzacji dokonanej zaskarżonymi decyzjami. Postępowanie sądowe ma bowiem charakter kontrolny w stosunku do zaskarżonej decyzji organu rentowego, a zakres postępowania sądowego wyznacza zakres zaskarżonej decyzji.

Zasady waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych określają przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2016, poz. 887).I tak, zgodnie z treścią art. 88 cytowanej ustawy:

- „1. Emerytury i renty podlegają corocznie waloryzacji od dnia 1 marca.
2. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji.
3. Waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację.
4. Waloryzacja obejmuje emerytury i renty przyznane przed terminem waloryzacji.”

Z kolei w myśl art. 89 ust. 1 ustawy wskaźnik waloryzacji to średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększony o co najmniej 20 % realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym.

Stosownie zaś do treści art. 93 ustawy zmiana wysokości emerytur i rent w ramach waloryzacji następuje z urzędu, a jeżeli wypłata świadczenia była wstrzymana - po jej wznowieniu, z uwzględnieniem wszystkich kolejnych waloryzacji i waloryzacji dodatkowych, przypadających w okresie wstrzymania wypłaty.

W Komunikacie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 lutego 2015r. w sprawie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2015r. (M.P. z dnia 12 lutego 2015r.) wydany na podstawie art. 89 ust. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych został ogłoszony wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2015r., który wynosi 100,68 %.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy, zgodnie z art. 88-89 oraz 93-94 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zwaloryzował wysokość emerytury ubezpieczonego od dnia 1 marca 2015r. wskaźnikiem 100,68 %, ustalonym wyżej opisanym Komunikatem z dnia 11 lutego 2015r. w sprawie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2015r. (M.P. z dnia 12 lutego 2015r.) i ustalił jej wysokość na kwotę 2.547,22 zł.

ZUS prawidłowo pomnożył kwotę świadczenia w wysokości przysługującej na dzień 28 lutego 2015r. tj. 2.511,22 zł przez wskaźnik waloryzacji 100,68 % i ustalił z dniem 1 marca 2015r. wysokość emerytury po waloryzacji w kwocie

2.528,30 zł. Prawidłowo też ZUS uznał, że wyliczone w ten sposób zwiększenie świadczenia okazało się niższe niż 36 zł, właściwie ustalił wysokość zwaloryzowanej emerytury przez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego na dzień 28 lutego 2015r. tj. 2.511,22 zł kwoty waloryzacji 36 zł. Zatem emerytura od 1 marca 2015r. wynosi brutto 2.547,22 zł.

Sąd uznał, iż sposób waloryzacji świadczenia skarżącego za rok 2015 jest zgodny z obowiązującymi w tym zakresie przepisami oraz prawidłowy pod względem rachunkowym.

Reasumując Sąd uznał, że organ rentowy w sposób prawidłowy wyliczył wysokość świadczenia ubezpieczonego w obu zaskarżonych decyzjach, a wniosek ubezpieczonego o powołanie biegłego z zakresu emerytur i rent, jako zmierzający do przedłużania postępowania nie zasługuje na uwzględnienie.

W tym stanie rzeczy, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania od obu zaskarżonych decyzji.

(-) SSO Mariola Szmajduch